

JOSEP DELTEIL

Nòstre-Sénher lo segond (JESUS II)

roman

NOSTRE -SEHNER LO SEGOND

CURIOSA experiéncia, e mai exemplara, aquela revirada, o puslèu aquela reseitacion de Nòstre-Sénher lo segond en occitan. Sai que, aviá ben de tot temps solfinat qu'èri pas dins mas sabatus en francés. Coma se la gargamèla feita per l'òc e lo mamòt se sentiá tota embarlificotuda de mèl. Es pas que fuguèssi pas esfòrç per engolir la pilula, ni mai que m'estorcèssi pas aquí ne vos aquí n'as. Mas... Ane, sachèri pas jamai escriure lo francés coma un Francés de França, vesindament e a plaser, coma alenas e coma cagas. La lenga francesa m'aparequèt totjorn coma l'obstacle que cal sautar, lo d'aquò' s que cal couquistar, coma l'enemic: A batre per totes los biaisses, de rusa o de fòrça. Me cal mon mot, me cal ma frasa, a tot còst. Me cal tornar trobar per en delà del sens usual e del blais dels cada-jorus, l'autentic, lo magic immemorial. Desenterrar al pic, pescar a la tartana totes las riquesas primitivas de la paraula, regolantas de limas e d'aigas. Aquò que pòdi pas o aculhir coma un don de Dieu, t' i me cal montar a l'arrambatge per lo desrabar, reguèrgue e ajogat, coma frut defendat, coma preda interdita. Dins lo çaganh de la batèsta. diris l'odor del fotre e del sang, balbacejadis farrtastic, sauvatjus jusilhas...

Es qu'ai ieu dos lengatges: un de tot natural e coma consubstancial que l'ai portat al mond amb ieu dins mas gènas e dins mas venas, chucat sus las pòtas de ma maire, desvolopat al lum de mon paísatge, tòca-tòca amb lo mieu temps, e qu'a son torn enmotlèt mos uèlhs e mas aurelhas, estructurèt ma jove sensibilitat, condicionèt mon entendement: aquò's l'occitan. E l'autre tot accidental, que l'estudièri un bèl jorn suls bancs de l'escòla, sens que ne sacha ren ma patria fisica, — èri dins mos sièis ans — e que s'empeguèt, consí dirai, que s' empeutèt sul primièr, amb mai o mens de bonur, mas que me demorèt totjorn un bricon bizarre e coma estrangier: e aquò's lo francés.

Aquí lo fenomèn qu'explica la lenga de mos libres, maniquèa, mal enrasigada, e coma anant a tot vent. De contunh presa entre son assèti sentimental e sa racionalitat manlevada. Tant i a qu'aprèp setanta ans de lenga francesa, se se capita qu'un jorn, al contorn de la mapamonde, d'un còp m'endeveni de nas amb lo patés, ne trefolissi d'aise dusca dins las tripas, coma lo pas marrit marin que met pè a terra e se sentis las cambas batejantus d'una alogria originala, que li rapèla sos primièrs passes de gratipautus pel sòl de son enfància, lo sòl que sa sillaba rampèla lo solèlh.

D'aquí l'estrauja dificultat de revirar mos obratges. Dusca al Jorn qu'lves Roqueta me venguèt prepausar sa revirada de Nòstre- Sénher lo Segond. Aici tre las primièras regas me retrobi al mieu, coma aprèp un viatge en França. Aqueste occitan d'aquí a l'aire mai natural que mon francés — coma s'èra el lo texte original e lo francés una simpla revirada. Es la pròva per nòu que tot aqueste libre foguèt pensat, justejat — e tanplan ben parlat — en occitan, puèi escrit en francés (entre que Mirelha per exemple foguèt aquò's evident pensat en francés, puoi revirat d'autoritat en provençal. I a quicòm de parisian a cò de Mistral, alara que los trobadors son frutus del terrador). L'occitan a mai de muscle, mai de tripa, a quicòm de gigantàs, de bonifaci, de fantastic, d'omeric, qu'a pas res a veire amb mon librilhon. Admiri consí s'es sachut revirar coma qui colhona un passatge e mai un autre que los cresiá ieu çò que ditz intradusibles, per exemple p. 473 a quand il eut épuisé..., o p. 538: il fit eau, fieffé fessu.... A plan dire, s'agis de retransplantacion, coma tal aubre originari del Japon — metem lo mespolièr — retransplantat al Japon i retroba totes ses aises d'espelison. Aicí l'occitan giscla e regiscla ninò de sus despolhas coma una sèrp que càmbia de pèl e per delà to tas metamorfòsis retro ba la li bertat.